

**CHANGE OF HEALTH DEVELOPMENT PARADIGM
AMONG HEALTH WORKERS IN HEALTH PROMOTING
HOSPITALS DEVOLVED TO LOCAL GOVERNMENT
: A QUALITATIVE STUDY**

PRACHERN SILAWAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)
MAHIDOL UNIVERSITY**

Copyright by Mahidol University
2016

CORYRIGT OF MAHIDOL UNIVERSITY

CHANGE OF HEALTH DEVELOPMENT PARADIGM AMONG HEALTH WORKERS IN HEALTH PROMOTING HOSPITALS DEVOLVED TO LOCAL GOVERNMENT: A QUALITATIVE STUDY

PRACHERN SILAWAN 5236920 SHMS/D

Ph.D. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: LUECHAI SRINGERNYUANG, Ph.D. (MEDICAL ANTHROPOLOGY), PENCHAN PRADUBMOOK SHERER, Ph.D. (HEALTH AND SOCIAL WELFARE), THAMMARAT MAROHABUTR, Ph.D. (PUBLIC AND SOCIAL ADMINISTRATION)

ABSTRACT

A paradigm is an important tool to determine ideas, beliefs, values, and lifestyles when trying to understand the problems of people in the social world. The first paradigms that had influence over the ideas, beliefs, values and practices of most people, in earlier times was called Normal science, until the scientific revolution era. Where prior knowledge cannot explain a phenomenon or a new discovery occurs, for people in the community to agree with a new practice for changing behavior, and making life better, it's called a paradigm shift. This research aimed to study and alter the paradigms of community health development currently practiced by the health profession and health professionals. Thailand's community health development paradigms involve both biological models and centralization, these, present limitations on promoting people's health achievements and well-being such as solutions and decisions are delayed and the pattern of management, as controlled by central bureaucracy, does not respond to the needs of the people. This research was "ethnography" based and the participants were selected from the health promoting hospitals in two areas in Thailand. The interviewees consisted of eleven participants.

The research indicated that the paradigms that exist in community health development were comprised of; community-based, integrated health, and public policy in health perspectives. The health profession has many paradigms for integrating knowledge, skills and ability. Paradigm shifts for community health development, by the health workers, found benefits in public policy for health, community based solutions and integrated health such as building health promotions by empowering people, and participation and health ownership by the citizens and community.

This study suggested that these issues should be studied, in addition to the impacted paradigms on community health status, within the next decade. The value of this study was to highlight the importance of initiating, implementing, and maintaining community health and to provide insights into the conditions that should be considered when planning and developing community health.

KEY WORDS: PARADIGM / PUBLIC POLICY / HEALTH WORKERS / HEALTH DEVELOPMENT.

การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์การพัฒนาสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานอนามัยถ่ายโอน : การศึกษาเชิงคุณภาพ

CHANGE OF HEALTH DEVELOPMENT PARADIGM AMONG HEALTH WORKERS IN HEALTH PROMOTING HOSPITALS DEVOLVED TO LOCAL GOVERNMENT: A QUALITATIVE STUDY

ประเชิญ ศิลาวรรณ 5236920 SHMS/D

ปร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ลือชัย ศรีเงินขวง, Ph.D. (MEDICAL ANTHROPOLOGY), เพ็ญจันทร์) ประดับ मुख เซอร์เรอร์, Ph.D. (HEALTH AND SOCIAL WELFARE), ธรรมรัตน์ มะโรหบุตร, Ph.D. (PUBLIC AND SOCIAL ADMINISTRATION)

บทคัดย่อ

กระบวนทัศน์เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม การดำรงชีวิตและความเข้าใจปัญหาของมนุษย์ในโลก กระบวนทัศน์จึงมีอิทธิพลเหนือความเชื่อ ค่านิยม และปฏิบัติของคนส่วนใหญ่ กระบวนทัศน์เกิดขึ้นครั้งแรก เรียกว่า กระบวนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ จนกระทั่งถึงยุคการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ เมื่อความรู้ก่อนหน้านั้น ไม่สามารถอธิบายปรากฏการต่างๆ ได้ หรือ การค้นพบความรู้ใหม่ คนในสังคมก็จะประยุกต์ความรู้นั้นมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและสังคม เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเดิม เราเรียกว่ามีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในการพัฒนาสุขภาพชุมชนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในพื้นที่การถ่ายโอนสถานอนามัยสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันเจ้าหน้าที่เหล่านี้ ใช้กระบวนทัศน์การแพทย์แบบตะวันตกและการรวมศูนย์อำนาจของหน่วยงานราชการส่วนกลาง ในการให้บริการและแก้ปัญหาของคนในชุมชน กระบวนทัศน์ดังกล่าว มีข้อจำกัดในการที่จะทำให้คนในพื้นที่มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี อาทิ การแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจล่าช้า และการบริหารจัดการของราชการส่วนกลางไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดและวิธีการศึกษาแบบชาติพันธุ์วรรณา โดยผู้วิจัยได้ฝังตัวอยู่ในชุมชน กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในพื้นที่การถ่ายโอนสถานอนามัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 แห่ง จำนวน 11 คน

ผลการวิจัย พบว่า กระบวนทัศน์ในการพัฒนาสุขภาพของชุมชน ประกอบด้วย การใช้พื้นที่เป็นฐาน สุขภาพแบบองค์รวมและการสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม เจ้าหน้าที่เหล่านี้ ได้ประยุกต์ กระบวนทัศน์ดังกล่าวมาใช้ในการคิด การสร้างความรู้ และการปฏิบัติงานเพื่อสุขภาพของชุมชน การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากเดิม มาประยุกต์ใช้กระบวนทัศน์ อาทิ การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ การใช้พื้นที่เป็นฐานและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขแบบองค์รวม นับว่าเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพของคนในชุมชน การศึกษานี้ มีข้อเสนอแนะให้ประยุกต์กระบวนทัศน์ดังกล่าวร่วมกับกระบวนทัศน์สาธารณสุขเดิม พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมว่าในระยะยาวกระบวนทัศน์ดังกล่าวมีผลกระทบต่อสถานะสุขภาพของชุมชนอย่างไร คุณค่าของงานวิจัยนี้ ให้ความสำคัญในการริเริ่มการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ การประยุกต์ใช้และการดำรงสุขภาพที่ดีของชุมชน โดยให้ความสำคัญกับการวางแผนและการพัฒนาสุขภาพของชุมชน